Vestland fylkeskommune

Spørsmål til fylkesutvalet, 09.februar 2021

Mottekne spørsmål

1. Arve Helle (A); om oppdatert status på strekninga Vågsbotn-Klauvaneset, Bergen

«Strekninga Vågsbotn – Klauvaneset er ein flaskehals på E39 som treng snarleg opprustning. Vegen er ulukkesutsett og har alfor låg standard i høve trafikkmengda.

I høyringsuttalen til NTP forventar fylkestinget i Vestland at denne strekninga får oppstart i første del av planperioden. Frå media er det kjent at Statens Vegvesen er forsinka med kvalitetssikring av oppdaterte kostnadstal og at dette kan forsinke kommunedelplanen som er ein føresetnad for å komme med i NTP. Ei ytterlegare utsetjing av dette viktige prosjektet er alvorleg både for dei som bur i området og alle brukarane av vegen.

Har fylkesrådmannen ein oppdatert status for korleis arbeidet går, og er det noko fylkeskommunen kan gjere for å halde tempoet oppe på dette viktige prosjektet?»

Svar frå fylkesrådmannen:

Det er utarbeidd eit framlegg til kommunedelplan for E16/E39 Klauvaneset-Vågsbotn-Arna. Bergen kommune gjorde vedtak om utlegging til offentleg ettersyn 19. november 2020.

Rundskriv R-108/19 Statens prosjektmodell, tilseier at det skal bli fastsett økonomiske styringsmål for alle større statlege prosjekt. Statens vegvesen har ut i frå dette fått pålegg om å ikkje leggje ut planframlegget til offentleg høyring før det ligg føre eit framlegg til økonomisk styringsmål. I skrivande stund ligg saka no i Statens vegvesen, og skal bli oversendt Samferdsledepartementet for vedtak av styringsmål. Etter det fylkesrådmannen får opplyst, kan saka sendast ut til offentleg ettersyn når framlegg til styringsmål er godkjent hos Vegdirektøren og oversendt departementet.

Etter det fylkesrådmannen kjenner til, bør styringsmål vere vedteke for at prosjekt skal kome inn i første 6-årsperiode av Nasjonal transportplan. Det vil ikkje nødvendigvis vere krav til at reguleringsplanen er godkjent.

Fylkesrådmannen har ikkje opplysingar om kva for konsekvensar dette kan få for prioritering av prosjektet i Nasjonal transportplan.

2. Knut Inge Andersen (FNB); om villrein og skrantesjuke på Hardangervidda - Vestland fylkeskommune si involvering i saka.

«Det første utbrotet av skrantesjuke hos villrein vart sett i Nordfjella i 2016. Det vart då gjort omgripande tiltak ved at heile hele den berørte villreinbestanden i sone 1 av Nordfjella vart avliva vinteren 2017-2018. Målet var å begrense og om mogeleg utrydde skrantesjukdommen. Den 3. september 2020 vart det imidlertid felt en villreinbukk på Hardangervidda som testa positivt for skrantesjuke. På bakgrunn av det, ga Mattilsynet og Miljødirektoratet vitskapskomiteen for mat og miljø (VKM) i oppdrag å oppdatere kunnskapsstatus om skrantesyke og vurdere muligheitene for å handtere sjukdommen.

Rapporten vart gjort tilgjengeleg siste veka i januar 2021:
Skrantesyke – oppdatert kunnskap om sykdom og spredningsrisiko - Vitenskapskomiteen for mat og miljø (vkm.no)

Det er ikkje lagt ein klar plan for vegen vidare, men ulike scenarier spenner frå total nedskyting, til sterk reduksjon i stammen, til meir jakt på vaksne bukkar, reduksjon av ferdsel, oppsetting av gjerder.

Sjukdommen har potensial til å øydelegge den mange tusen år gamle villreinstammen på Hardangervidda og hindre ei tilbakeføring av villrein i Nordfjella.

Hardangervidda er eit av dei viktigaste naturområda i Vestland fylke, eit område som ein deler med tilgrensande fylker. Mattilsynet og Miljødirektoratet har eit overordna ansvar for prosessen hittil og vidare. Det er likevel naturleg og naudsynt at Vestland fylke tek ei aktiv og synleg rolle gitt den alvorlege stoda til villreinen. Det er også naturleg at ein etablerer koordinering med dei 3 andre fylka dette berører.

Spørsmål til fylkesordføraren :

1. *Korleis har Vestland fylke engasjert seg hittil når det gjeld sjukdomsutbrotet hos villrein i fylket vårt?*
2. *Vil fylkesordføraren rå til at det vert lagt fram ei politisk sak våren 2021 som betre kan etablere og forankre ein plan for Vestland si oppfølging mot andre myndigheitsorgan og interesseorganisasjonar?»*

<u>Svar frå fylkesordføraren:</u>

Det er rett at det er ein alvorleg situasjon for villreinen. Den påviste skrantesjuka kjem på toppen av ei rekkje andre utfordringar for villreinen, som eit resultat av at villreinen sine leveområde vert stadig meir fragmentert og innskrenka.

Engasjementet frå fylkeskommunen har i all hovudsak vore gjennom arbeidet med dei regionale planane for villreinområda; *Regional plan for Nordfjella* og *Regional plan for Hardangervidda*. Dette er interregionale planar med tydelege arealføringar i dei omfatta fjellområda, og inneber samarbeid mellom Vestland fylkeskommune, Viken fylkeskommune og Vestfold-Telemark fylkeskommune.

Desse plansamarbeida har interregionale sekretariat der Vestland fylke er representert. Det er og politiske styringsråd, Nordfjellarådet og Hardangerviddarådet, der Vestland fylkeskommune er representert med to fylkespolitikarar i kvart råd. Samlege kommunar er representert med ordførar.

Nordfjella:
I ein intensjonsavtale frå 8. mai 2018 beslutta staten ved Landbruks- og matdepartementet og Klima og miljødepartementet, *Nordfjellarådet* og dei seks aktuelle kommunane, at det skulle bli utarbeida eit heilskapleg program for å nedkjempe skrantesjuka (CWD) i Nordfjellaområdet.

Programutvalet utarbeida eit program med arbeidspakkar der mål, tiltak og ansvarsfordeling vart tydeleggjort. Det er eit sentralt premiss i programmet at Nordfjella villreinområde har status som nasjonalt villreinområde, og at Nordfjella sone 1 skal *bli forvalta som om villreinen framleis er der i brakkleggingsperioden.* Målet er at når reetableringa er gjennomført, har den friske stammen i Nordfjella eit villreinområde av minst like god kvalitet som før uttaket vart gjort. Dette inneber at området Nordfjellaplanen dekker, må verte forvalta i tråd med føringane i regional plan.

Hardangervidda:
26. januar 2021 la Vitskapskomiteen for Mat og Miljø (VKM) fram ei statusrapport på situasjonen rundt skrantesjuka på Hardangervidda. Dette er eit fagleg grunnlag for vidare forvaltning av villreinstamma. Miljødirektoratet og Mattilsynet har ansvar for vidare prosess, før det vert gjort endelege vurderingar i regjeringa. Dei regionale føringane for arealforvaltning vert ikkje påverka av dette arbeidet. Når det no er funnen skrantesjuke utanfor Nordfjella er det eit meir komplekst sjukdomsbilete, som vil krevje nye tilnærmingar. Det vert lagt til grunn ein arbeidsprosess med deltaking frå både lokalt og regionalt nivå, som ved utbrotet i Nordfjella 2016-2018.

Dei regionale planane for villreinområda, som fylkeskommunane har ansvar for, er vårt viktigaste verkemiddel for å følgje opp villreinen under sjukdomsutbrotet, både på kort og lang sikt. Plansamarbeidet er ein viktig arena for samarbeid på tvers av fylkesgrensene, både politisk og administrativt. Dette er og ein veletablert arena der andre aktørar som Villreinnemnda, Villreinutvala, Norsk Villreinsenter m.fl. er godt representerte. Vestland fylke har ei betydeleg rolle i dette viktige samarbeidet, og har bidrege aktivt både med kunnskapsformidling om skrantesjuka, og å mobilisere midlar til eigne sjukdomsrelaterte tiltakspunkt i handlingsprogramma.

Handlingsprogram for Nordfjella vart vedteken i Vestland fylkesting i desember 2020, og nytt handlingsprogram for Hardangervidda vil kome for godkjenning i fylkestinget.

Fylkesordføraren rår til at det vert lagt fram eit notat til politisk nivå som gjer greie for status og anbefalingar i løpet av våren, og at vidare engasjement fortsett via dei interregionale plansamarbeida rundt Nordfjella og Hardangervidda.

Fylkeskommunen sitt viktigaste bidrag er aktiv deltaking i arbeidet med regionale planar, og å sikre ein arealbruk som ikkje ytterlegare fragmenterer og innskrenkar dei allereie sårbare fjellområda villreinen er avhengig av. Medan statlege organ har det overordna ansvaret for artsforvaltninga av villrein, har fylkeskommunen gjennom dei regionale planane eit særleg ansvar for *arealforvaltninga* i villreinområda. Ansvaret vårt gjennom dei regionale planane er å legge til rette for fjellområde som kan huse ein sunn og levedyktig villreinstamme – både i dag og for framtidige generasjonar.